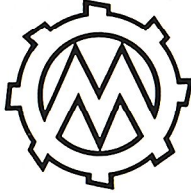

**TEKNIIKAN
WAIHEITA
TEKNIK I TIDEN
TEKNIIKAN
MUSEOLEHTI
2/1987 toukokuu
5. vuosikerta**

ISSN 0780-5772

Kustantaja
Suomen Teknillinen Museoyhdistys —
Tekniska Museiföreningen i
Finland ry

Päätoimittaja
Martti Kajaste

Toimitus
Martti Kajaste
Iivisniementie 2 I 143
02260 Espoo
puh. 90-883 893 (iltaisin)

Toimituskunta
Carl-Fredrik Geust
Pertti Kaarna
Martti Kajaste
Matti Krank
Jaakko Liede
Lea Väkeväinen

STMY:n jäseneksi ilmoittautumiset,
lehden tilaukset, osoitteenmuutokset
Matti Krank
Laurinlahdentie 12 E
02320 Espoo
puh. 90-801 7830 (iltaisin)

Ilmoitukset
Painoratas Oy
Suvilahdenkatu 6 C
00500 Helsinki
puh. 90-738 755

Tekniikan Waiheiden seuraava
numero ilmestyy lokakuussa

Paino
Painoratas Oy, Helsinki

Tekniikan historia oppiaineeksi

Tämän vuosikymmenen alussa ilmestyi kolmiosainen Suomen kulttuurihistoria. Tekniikan Waiheita (No 3/83) kävi tiedustelemassa teoksen päätoimittajalta professori Päiviö Tommilalta, miksi tekniikkaa ei juuri lainkaan ole otettu teoksessa huomioon. Merkitseekö se sitä, ettei tekniikalla ole kovinkaan suurta sijaa Suomen kulttuurissa? Onhan esimerkiksi arkkitehtuurilla ja taideteollisuudella kaksi lukua kummallakin. ”On totta, että kulttuurihistoriassa ei ole omaa lukua tekniikalle”, prof. Tommila totesi. ”Mutta on ehkä monia muitakin näkökulmia, jotka olisi voitu ottaa huomioon historiaa kirjoitettaessa”.

USA:n, Englannin ja Saksan Liittotasavallan tekniikan korkea-asteen opetuslaitoksissa annetaan säännöllisesti tekniikan historian opetusta. Näissä maissa on alan oppituleja ja tutkimusta. Niissä ilmestyy säännöllisesti alan tieteellisiä julkaisuja ja kirjallisuutta.

Etenkin viime sotien jälkeen Suomen historiankirjoitukseen on tullut mukaan myös talous- ja sosiaalhistoriaa. Historiankirjoituksen painopiste on nykyisin kuitenkin kulttuuriarvojen alueella. Tekniikan historia on viime aikoihin saakka ollut keksintöjen ja keksijöiden historiaa. On haluttu kuvata koneiden, välineiden ja menetelmien kehitystä, joka sinällään on tärkeää. Viime aikoina on kehittynyt uusi näkemys tekniikan historiasta. Se pyritään näkemään laajemmasta, yhteiskunnallisesta perspektiivistä.

”Insinöörin etiikan ohjenuoraksi ei riitä pelkkä hyvä ammattitaito, vaan siihen tulee sisältyä myös näkemys tekniikan yleisestä luonteesta ja tekniikan mahdollisuuksista palvella ihmisen hyvää”. Näin lausui professori Ilkka Niiniluoto vuoden 1985 Insinööripäivillä.

Insinöörikoulutuksen tulisi antaa myös kokonaiskuva tekniikasta ja sen kehityksestä sekä asettaa ne laajoihin yhteiskunnallisiin ja ekologisiin yhteyksiin. Tämä toteutuu siten, että tutustutaan esimerkiksi tekniikan historiaan. Tekniikan historian tulisikin olla yhtä lailla itsestään selvä insinöörin ammattikoulutuksen osa kuin oikeushistoria juristien, lääketieteen historia lääkäreiden tai arkkitehtuurin historia arkkitehtien koulutuksessa.

Teknillinen korkeakouluopetus ei ole saavuttanut riittävää akateemista ja yhteiskunnalle vastuullista tasoa, ennen kuin se vakavassa mielessä ottaa ohjelmaansa myös oman alansa menneisyyden järjestelmällisen opetuksen ja tutkimuksen.

Suomen Teknillisen Museoyhdistyksen johto edellyttää yhdistyksen toimivan siten, että tekniikan historia otetaan säännöllisesti opetettavana oppiaineena tekniikan korkea-asteen opetuslaitosten opetusohjelmiin ja että selvitetään, miten tekniikan historian asemaa voidaan vahvistaa suhteessa sekä ammatillisiin oppiaineisiin että historiatieteisiin.

Sisältö

STMY:n toimintasuunnitelma 1987	2
Tekniikan historia oppiaineeksi	3
Suomen vanhat sokeritehtaat alkoholin tuottajina	4
Rajamäen tehtaot	7
<i>Oulun sähkölaitosmuseosuunnitelmia</i>	
Sähkölaitoksesta energialaitokseksi	8
<i>Siipiratasalus Elias Lönnrot</i>	
Uudelleensyntynyt matkustajalaiva	9
<i>Suurin yksityinen ilmailumuseo</i>	
Pima Air Museum — Tucson, Arizona	11
<i>Nähdään kuvapuhelimessa</i>	
Suomalaisen kuvapuhelimen lyhyt ja ytimekäs historia	13
Nykywaiheita	15

Kansikuvat: Vanha Elias odottaa kirkkokansaa.

Tästä kaikki sai alkunsa uuden Eliaksen osalta: Toimittaja Tuomi-Nikulan rakentama Elias Lönnrotin pienoismalli.